

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu I.M.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 27 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Adam Redzik Aleksander Stępkowski Paweł Wojciechowski

[K.O.]

UZASADNIENIE

Pismem nadanym 16 czerwca 2025 r. w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, które wpłynęło do Sądu Najwyższego 20 czerwca 2025 r. I.M. (dalej: „skarżący”) wniósł protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżący, jako wyborca w obwodzie nr [...] w K. w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej, zarzucił dopuszczenie się przestępstwa w związku z różną interpretacją ważności głosów, co wpłynęło na wynik wyborów. Jako dowód wskazał na wątpliwą – jego zdaniem – kwalifikację głosów jako ważnych bądź nieważnych, brak przejrzenia przez komisję wszystkich kart wyborczych pod kątem ich prawidłowego wypełnienia, a także brak zapytania męża zaufania czy zgłasza uwagi do przebiegu głosowania i ustalonych wyników.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu jako niespełniającego wymogów ustawowych.

W ocenie Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej nr [...] w K. protest nie powinien zostać uwzględniony.

Odnosząc się do zarzutów protestu Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej wyjaśnił, że zgodnie z pkt 49 załącznika do uchwały nr 165/2025 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 kwietnia 2025 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. (MP poz. 418 ze zm.), komisja odmawia ponownego wydania karty do głosowania niezależnie od przyczyn tego żądania (np. z powodu omyłkowego wypełnienia karty, zniszczenia jej itp.). Ponadto zgodnie z ww. wytycznymi niedopuszczalne jest dokonywanie przez komisję jakichkolwiek skreśleń i adnotacji na kartach do głosowania.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego różnych interpretacji ustalenia ważności głosów, Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej wyjaśnił, że zgodnie z art. 311 k.wyb. wyborca oddaje głos na jednego z kandydatów, którego nazwisko znajduje się na karcie do głosowania, przez postawienie w kratce z lewej strony obok jego nazwiska znaku „x”. Natomiast zgodnie z art. 5 pkt 12 k.wyb. ilekroć w kodeksie jest mowa o znaku „x” – rozumie się przez to co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki.

Jednocześnie Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej wskazał, że zgodnie z pkt 117 ww. wytycznych ustalając, czy głos na karcie jest ważny, czy nieważny, komisja stosuje poniższe reguły:

1. w przypadkach wątpliwych należy przyjmować, że znakiem „x” postawionym w kratce są co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki. Ustalenie, czy postawiony znak jest znakiem „x” w rozumieniu Kodeksu wyborczego oraz czy postawiony jest on w kratce, czy poza nią, należy do komisji;
2. wszelkie znaki, wykreślenia, przekreślenia, w tym również i znak „x” postawiony przez wyborcę poza przeznaczoną na to kratką, traktuje się jako dopiski, które nie wpływają na ważność głosu;
3. wszelkie inne znaki niż znak „x”, tj. niebędące co najmniej dwiema liniami, które przecinają się w obrębie kratki, naniesione w obrębie kratki, również nie wpływają na ważność głosu.

Do stwierdzenia, czy głos oddany na karcie do głosowania jest głosem ważnym, czy też głosem nieważnym, uprawniona jest tylko obwodowa komisja wyborcza. W razie wątpliwości komisja rozstrzyga w głosowaniu.

W odniesieniu do zarzutu dotyczącego nieprzejrzenia przez komisję kart do głosowania Przewodniczący OKW zaznaczył, że zgodnie z pkt 115 ww. wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej komisja jest obowiązana przejrzeć całą kartę do głosowania, a nie poprzestać na miejscu, w którym postawiono znak „x”, gdyż może się okazać, że znak taki wyborca postawił przy nazwiskach więcej niż jednego kandydata, co powoduje nieważność głosu. Przewodniczący OKW wskazał, że z wyjaśnień Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w K. z 24 czerwca 2025 r. wynika, że wszyscy członkowie komisji kilkakrotnie sprawdzali karty i liczyli głosy, a w przypadku niepewności co do uznania głosu za ważny bądź nieważny cała komisja decydowała o ważności lub nieważności głosu.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego uwag męża zaufania Przewodniczący OKW zauważył, że zgodnie z art. 103b § 1 pkt 3 k.wyb. mąż zaufania ma prawo wnosić do protokołu uwagi, z wymienieniem konkretnych zarzutów. Jednocześnie zgodnie z art. 103b § 2 k.wyb. o wniesieniu uwag, o których mowa powyżej, zamieszcza się w protokole adnotację. Przewodniczący OKW wskazał, że zgodnie z wyjaśnieniami z 24 czerwca 2025 r. (omyłkowo wskazano „2024 r.”), Przewodnicząca Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w K. osobiście zapytała męża zaufania – skarżącego, czy wnosi uwagi do protokołu, a skarżący

poinformował, że nie wnosi uwag, co potwierdza pkt 22 protokołu głosowania Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w K. w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu 1 czerwca 2025 r. (adnotacja „brak zarzutów”).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Jak wynika z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wniesiony z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;

2) naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Ze wskazanego uregulowania wynika, że protest może być skutecznie wniesiony wyłącznie w określonym terminie i niedopuszczalne jest jego przywrócenie, w niniejszej sprawie termin ten jednak zachowano.

Stosownie do brzmienia art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty wskazując dowody, na których je opiera.

Termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP rozpoczyna swój bieg od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, a zatem został on wniesiony w terminie.

Zawarte w proteście zarzuty powinny być skonstruowane odpowiednio do wymogów z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.

Skarżący powołując się na nieprawidłowości w pracy komisji wyborczej oparł się jedynie na własnych twierdzeniach, przy czym formułując swoje zastrzeżenia nie doprecyzował skąd posiada informacje na temat domniemanych naruszeń tj. czy pochodzą z jego własnych obserwacji, czy też z innego źródła.

Skarżący nie przedstawił ani nie przywołał dowodów potwierdzających, że doszło do jakichkolwiek nieprawidłowości i, że miało to wpływ na wynik wyborów.

Prokurator Generalny trafnie wskazał, że dowody przedstawione przez skarżącego to w istocie tezy dowodowe, bez wskazania na źródła dowodu i środek dowodowy, za pomocą których miałyby być one wykazane.

Co również istotne, z protokołu głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w K. wynika, że nie zawarto żadnych uwag co do liczenia głosów, w tym również przez męża zaufania, który był obecny w trakcie głosowania.

Niezależnie od powyższego, wszelkie subiektywne wątpliwości skarżącego zostały wyjaśnione w obszernie przywołanym stanowisku Przewodniczącego OKW.

Z uwagi na wskazane okoliczności, na mocy art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Adam Redzik Aleksander Stępkowski Paweł Wojciechowski

[K.O.]

[r.g.]